

V Bruselu dne 19.3.2021
COM(2021) 143 final

2018/0254 (COD)

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU

podle čl. 294 odst. 6 Smlouvy o fungování Evropské unie

týkající se

**postoje Rady k přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje
Evropský obranný fond**

(Text s významem pro EHP)

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU

podle čl. 294 odst. 6 Smlouvy o fungování Evropské unie

týkající se

**postoje Rady k přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje
Evropský obranný fond**

(Text s významem pro EHP)

1. SOUVISLOSTI

Datum předání návrhu Evropskému parlamentu a Radě (dokument COM(2018) 476 final – 2018/0254 COD):	13. června 2018
Datum částečného obecného přístupu Rady:	19. listopadu 2018
Datum prvního třístranného jednání:	16. ledna 2019
Datum druhého třístranného jednání:	5. února 2019
Datum třetího třístranného jednání:	19. února 2019
Datum zprávy o pokroku odrážející společnou shodu dosaženou na třetím třístranném jednání ve Výboru stálých zástupců:	27. února 2019
Datum přijetí postoje Evropského parlamentu v prvním čtení:	18. dubna 2019
Datum dohody Rady o revidovaném mandátu k jednání:	30. září 2020
Datum čtvrtého třístranného jednání:	30. listopadu 2020
Data pátého (závěrečného) třístranného jednání:	14. prosince 2020
Datum politické dohody ve Výboru stálých zástupců:	18. prosince 2020
Datum hlasování výboru ITRE Evropského parlamentu, kterým výbor schválil kompromisní dohodu:	14. ledna 2021
Datum přijetí postoje Rady v prvním čtení:	16. března 2021

2. CÍL NÁVRHU KOMISE

V posledním desetiletí se geopolitický kontext Evropské unie (EU) dramaticky změnil. Situace v globálním měřítku i v sousedních regionech je nestabilní a EU musí čelit komplexnímu a velmi náročnému prostředí, ve kterém se objevují nové hrozby, např. kybernetické útoky a jiné hybridní hrozby, a zároveň se vracejí také tradičnější problémy.

Evropská obrana a evropský obranný průmysl se potýkají s významnou neefektivností trhu související s nevyužíváním úspor z rozsahu (rozdrobené národní trhy s jedním kupcem) a překrýváním se zdrojů na národní úrovni. Poptávka přichází téměř výlučně z členských států, ovšem jejich rozpočty na obranu (především pokud jde o výzkum a vývoj) se staly v posledních 10 letech předmětem významných rozpočtových škrťů. Odvětví je rozdrobené, kopíruje národní hranice a dochází tak k velkým duplicitám a neefektivitě, protože se ztrácí možnost využít úspory z rozsahu a vzájemného sdílení vědomostí. Navzdory kombinaci rostoucích nákladů a stagnaci nebo poklesu obranných rozpočtů, jsou plánování, výdaje na výzkum a vývoj a nákup a údržba vybavení stále z větší části organizované jednotlivými členskými státy, přičemž spolupráce mezi nimi je stále velmi omezená. Tato nedostatečná spolupráce mezi členskými státy dále oslabuje schopnost zbrojního průmyslu EU udržet průmyslové a technologické kapacity nezbytné pro zachování strategické autonomie EU a pro naplňování současných i budoucích obranných a bezpečnostních potřeb.

Evropský obranný fond má být nástrojem posilování konkurenceschopnosti a inovativnosti evropské obranné technologické a průmyslové základny, což přispěje ke zlepšení strategické autonomie EU. Cílem je podpořit vznik kooperativních programů, které by bez přispění EU nevznikaly, a podporou výzkumných a vývojových aktivit poskytovat nezbytné pobídky k posilování spolupráce ve všech fázích průmyslového cyklu.

Velká podpora bude směřovat do kooperativních projektů s významnou přeshraniční spoluprací malých a středních podniků. Tím se zajistí, že fond zůstane otevřen účastníkům ze všech členských států na základě jejich schopnosti přispívat k plnění jeho cílů a bez ohledu na jejich velikost a zeměpisné umístění v Unii.

3. PŘIPOMÍNKY K POSTOJI RADY

Postoj Rady odráží dohodu dosaženou v rámci třístranných jednání. Mezi nejvýznamnější změny ve srovnání s návrhem Komise patří:

- *Rozpočet:* Finanční krytí pro provádění programu na období 2021–2027 činí 7 953 000 000 EUR v běžných cenách. Poměr rozdělení částky byl zachován na jednu třetinu pro výzkumné akce a dvě třetiny na vývojové akce.
- *Doba trvání:* Sladění Evropského obranného fondu s dobou trvání víceletého finančního rámce na období 2021–2027.
- *Správa:* Roční pracovní programy Evropského obranného fondu a rozhodnutí o přidělení finančních prostředků na výzkumné i vývojové akce se přijímají formou prováděcích aktů (dvojí postup projednávání ve výběrech) s použitím přezkumného postupu, přičemž návrh prováděcího aktu nelze přijmout, pokud nebylo vydáno žádné stanovisko. Fond je prováděn v rámci přímého řízení, avšak odchylně od toho mohou být v odůvodněných případech zvláštní akce prováděny v rámci nepřímého řízení subjekty uvedenými v čl. 62 odst. 1 písm. c) finančního nařízení; tato odchylka se však nevztahuje na výběrové řízení a udělovací řízení.
- *Způsobilé akce:* Akce pro vývoj smrtících autonomních zbraní bez možnosti smysluplné lidské kontroly nad rozhodnutími o výběru a nasazení do boje při provádění útoků proti člověku nejsou způsobilá pro podporu z fondu, aniž je dotčena možnost poskytovat finanční prostředky na opatření pro vývoj systémů včasného varování a protiopatření pro obranné účely.
- *Přelomová technologie:* Nejméně 4 % a nejvýše 8 % finančního krytí se přidělí na výzvy k předkládání návrhů nebo přidělení finančních prostředků na podporu

přelomových obranných technologií, což znamená zvýšení 5% stropu původně navrženého Evropskou komisí.

- *Vlastnictví výsledků:* Vyloučení výsledků, které podléhají kontrole nebo omezením ze strany nepřidružené třetí země nebo subjektu nepřidružené třetí země a oznámení *ex ante* Komisi, je povinné, čímž se omezuje prostor pro uvážení Komise při uplatňování těchto podmínek případ od případu. Vyjasnění, že nařízení o Evropském obranném fondu nemá vliv na rozhodovací pravomoc členských států, pokud jde o politiku vývozu produktů pro obranné účely. Dále, že členské státy nebo přidružené země mají bezúplatně přístupová práva k výsledkům výzkumných akcí, které jsou nezbytné pro provádění společných navazujících činností.
- *Konzultace projektového manažera:* Nahrazení požadavku na informace původně navrženého Evropskou komisí požadavkem konzultace.
- *Předpisy o utajovaných informacích:* Zavedení možnosti, aby členské státy rozhodly o zvláštním (vnitrostátním nebo mezivládním) bezpečnostním rámci pro ochranu utajovaných informací týkajících se dané akce a nakládání s nimi.
- *Etika:* Akce prováděné v rámci fondu musí být v souladu s příslušným vnitrostátním, unijním a mezinárodním právem, jakož i s etickými zásadami, které se rovněž odrážejí v příslušném vnitrostátním, unijním a mezinárodním právu, včetně zejména mezinárodního práva v oblasti lidských práv a mezinárodního humanitárního práva. V zájmu usnadnění kompromisu Komise prohlásila, že má v úmyslu poskytnout pokyny ohledně etiky ve výzkumu a vývoji v oblasti obrany žadatelům, jakož i nezávislým odborníkům pověřeným etickým prověřováním a posuzováním návrhů.
- *Pokrytí nepřímých nákladů:* Nepřímé náklady mohou být stanoveny dvěma alternativními způsoby podle výběru příjemce (paušální sazba ve výši 25 % nebo stanovení na základě skutečných nepřímých nákladů). V zájmu usnadnění kompromisu Komise prohlásila, že bude dodržovat zásadu řádného finančního řízení (a tím i zásady hospodárnosti, účinnosti a účelnosti), jak je zakotveno ve finančním nařízení.
- *Kumulativní, doplňkové a kombinované financování:* Zrušení horizontálního ustanovení, které původně navrhla Evropská komise, neboť fondy se sdíleným řízením, jako jsou strukturální fondy, jsou obvykle zaměřeny na projekty s jediným příjemcem z jednoho členského státu.
- *Zdroje přidělené členským státům v rámci sdíleného řízení:* Spolunormotvůrci se nemohli dohodnout na možnosti převádět finanční prostředky v rámci sdíleného řízení do Evropského obranného fondu. Za účelem dosažení konečného kompromisu byl příslušný odstavec vypuštěn.
- *Ochrana finančních zájmů Unie:* Doplnění bodu odůvodnění s odkazem na obecný režim podmíněnosti pro ochranu rozpočtu Unie před porušováním zásad právního státu.
- *Klima:* Odkaz na celkový cíl výdajů na oblast klimatu pro celý VFR (původně 25 %) byl aktualizován na 30 %.
- *Kybernetická bezpečnost:* Vypuštění odkazu na Evropské průmyslové, technologické a výzkumné centrum kompetencí pro kybernetickou bezpečnost, odkaz na společné sdělení o kybernetické bezpečnosti byl zachován.

Komise se domnívá, že dosažená dohoda zachovává cíle původního návrhu Komise.

4. ZÁVĚR

Komise souhlasí s postojem Rady.